

Móra kézírása a csigák, kagylók céduláin

Fűzlégycincér és fakókeselyű

Gyönyörű lett a múzeum kiállítása

Fotó: Frank Yvette

Óriási, embernél nagyobb szárnyfeszítéssel rendelkező fakókeselyű is van a Móra Ferenc Múzeum természettudományos gyűjteményében – de van kéksőrű réce, s renektúzik is. Egykor nem voltak ritkák Magyarországon, ma úgyszólván nincsenek. A Szegeden fölfedezett fűzlégycincér az egész világon nincs másutt. A vidékiek közül a szegedi múzeum madár- és rovargyűjteménye a legteljesebb.

Csak a jéghegy csúcsa, amit a múzeum állandó kiállításain láthatnak az érdeklődők. Több mint 432 ezer, összefoglaló néven „természettudományos tárgy” található nálunk – mondja Gaskó Béla, a Móra Ferenc Múzeum igazgatóhelyettese. A természettudományos gyűjtemény nagyobb része a múzeum raktáraiban található. A vidéki múzeumok közül a szegedi rendelkezik a legnagyobb madár- s rovargyűjteménnyel, és a puhatestű- és kővületgyűjtemény is a legteljesebbek közé tartozik. – A kollekcio ma is bővül, sok esetben azt lehet mondani: sajnos – mondja az igazgatóhelyettes. Ugyanis, bár gerinces állataink legtöbbje védett, például autó elütötte, magasfeszültségű vezetéknek ütközve áramütést szenvedett, megmérgezett példányokra gyakran bukkan a határt járó. S ha már rájuk bukkan – nagyon helyesen –, a közművelődést szolgáló múzeumba juttatja őket.

A RAKTÁR SINCS ELZÁRVA

A természettudományos gyűjteménynek a múzeum raktáraiban elhelyezett része – azaz a többség – sincs elzárva az érdeklődők elől. Ha a látogatást egy héttel előtte jelzik a szervezők a múzeumnak, és ha a csoport nem nagyobb húsz fősnél, az intézmény fogadja a raktárban is – az idegenforgalom résztvevőit, s a diákokat is.

Mi haszna a múzeumi gyűjteménynek? A tudományos munkát éppúgy szolgálja, mint az ismeretterjesztést. Ha valaki nem tudja megállapítani, milyen madarat látott, a gyűjtemény alapján könnyen azonosíthatja, sok esetben megbízhatóbban, mint könyvek ábrái segítségével. Soroljunk föl néhányat a gyűjtemény leginkább unikumnak tekinthető darabjai közül! A rovarvilágból ilyen például az 1934-ben, Szegeden, Stiller Viktor által fölfedezett fűzlégycincér. Az egész világon csak környékünkön él, preparált példányainak legtöbbje a Móra-múzeumban látható, ezeket Gaskó Béla gyűjtötte. A puhatestűek (csigák, kagylók) első példányai még 1883-ban kerültek a múzeum jog-

elődjének tulajdonába. Az idők során összekeveredett gyűjteményeket maga Móra Ferenc rendszerezte – sok cédula őrzi a nagy író-múzeumigazgató kézírását. A legújabb puhatestű-gyűjteményt Bába Károly nyugalmazott főiskolai tanár adományozta a múzeumnak.

A madárgyűjteményen belül szólni kell például Beretz Péter, Marián Miklós, illetve Gaskó Béla példányairól. A fakókeselyű, a parlagi és a rétas, a vándorsólyom, az ugattyúk – hogy csak néhány látványos madarat említsünk – olyan kuriózumok, amelyekre a világ minden természettudományos gyűjteménye joggal lenne büszke, ha az ő tulajdonukban volna. Az emlősök? Kis termetű, viszont annál ritkább lény a földikutya, ez a föld alatti járatokban élő, akár méternyi magas földhalmokat is feltornyzó rácsáló, mely a puszták mezőgazdasági művelésbe vonásával jóformán kipusztult Magyarországról.

A megye déli részén létesülőben lévő Köröséri Tájvédelmi Körzet (semmi köze a Körös-höz) területén még él. A közismert, a gyerekek számára mesehősöket jelentő állatok közül az őz például éppúgy megismerhető a gyűjtemény alapján, mint a róka, medve, vadmacska. Mikor lát ilyeneket élőben egy Csongrád megyei diák?

F. CS.

A mérnök szerint a vízügyi szakmában van fantázia

Vásárhelyi-díjat kapott Medgyesi Pál

Vásárhelyi Pál-díjjal ismerte el a vízügyi tárca Medgyesi Pál munkáját. A mérnök a makói víziközmű igazgatójaként számos nemzetközi szinten elismert projektet vitt véghez. E szakmai kitüntetésből évente hetet ítélnék oda az ország legjobb vízmérnökeinek.

A TISZA SZABÁLYOZÓJA

Vásárhelyi Pál 1796-ban született, 1816-ban szerzett „eminensként” mérnöki oklevelet, majd a Tisza egy szakaszán, a Körösön és a Berettyón végzett vízrajzi felméréseket. 1819-től Huszár Mátyás – a szegedi rakpart névadója – mellett dolgozhatott, majd 1829-től a Dunafelmerés igazgatómérnökévé nevezték ki, négy évvel később Széchenyi társaságában Londonba utazott, a Nemzeti Tudós Társaság levelező taggá választotta. 1845-ben a Közlékedési Bizottmány elnökeként a Tisza szabályozását határozta el, elkészítette a folyam szabályozási tervét, de meg nem valósíthatta, mert tragikus hirtelenséggel meghalt.

1967-ben, éppen közvetlenül azelőtt, hogy Makóra kerültem, két munkás is életét vesztette a város mechanikus szennyvíztisztítójának egyik aknájában. Az életveszélyes rendszer átalakításával nemzetközi díjas, három fázisú, modern tisztítóművet valósíthatunk meg. Temesvártól Kalifornián át Stockholmig, sőt Kairóig számos országban tapasztalhatam a vízkezelés lehetőségeit, és gyümölcsöző együttműködést, közös gondolkodást eredményezett a temesvári kollégákkal felvett kapcsolat – foglalta össze a szakember, aki vezetői munkájának összefoglalásaként kiemelte: egy bérelt mosókonyhától juthattak el a jelenlegi, több telephelyes igazgatóság kialakításáig. A makói vízmű egyébként országsszerte elismert mérnökiskolája a frissen végzett szakembereknek.

– Szeretném, ha unokáim folytatnák ezt a pályát, hiszen kiskoruktól együtt látogattam el velük a nagy beruházások színhelyére, amit rendkívül élveznek mind a mai napig. A kitüntetést egyébként édesanyámnak dedikálnám, aki 86 éves, és nagyon örül minden elismerésemnek – mondta Medgyesi Pál.

I. SZ.

NÉVJEGY

Medgyesi Pál építőmérnökként végzett, emellett vízkezelési és munkabiztonsági szakmérnöki, vízlétesítmény-vezetői, -tervezői és vízgazdálkodás-szakértői oklevelet is szerzett. 1964-től 1994-ig a Csongrád megyei víz- és csatornamű üzemfőmérnökségén dolgozott, majd annak vezetője lett. '94-től a Makó-Térségi Víziközmű Kft. ügyvezető igazgatója.

Medgyesi Pál több mint négy évtizedes szakmai tevékenységét díjazták a magas kitüntetéssel

Fotó: DV

Fiatal hangszeresek jelentkezését várják az Európai Unió Ifjúsági Zenekarába

Világszerte muzsikálhatnak

Fiatal magyar muzsikusok jelentkezését is várják az Európai Unió Ifjúsági Zenekarába. A 140 tagú együttes világszerte koncertezik.

MUNKATÁRSUNKTÓL

Az Európai Unió Ifjúsági Zenekarát (EUYO) 1976-ban azzal a céllal alapították, hogy összegyűjtse az EU legtehetségesebb fiatal zenészeit. Minden évben meghallgatásokat tartanak valamennyi tagországában, hogy betöltsék a 140 helyet. A sike-

res jelöltek részére a zenekar lehetőséget nyújt arra, hogy a hangszeres zenére szakosodott professzorokkal dolgozzanak együtt, világhírű karmesterekkel és szólistákkal lépjenek fel a világ legnagyobb koncerttermében.

Vendégkarmesterként vezényelte a zenekart többek kö-

zött Daniel Barenboim, Leonard Bernstein, James Conlon, Carlo Maria Giulini, Bernard Haitink, Herbert von Karajan, Zubin Mehta, Msztyiszlav Rosztropovics és Solti György is.

Az EUYO tagjai nem részesülnek díjazásban, de az oktatást, utazást és a szállást teljes ellátással díjmentesen biztosítják részükre. A zenekar idén is tagfelvételt hirdet, amelyre 14 és 24 év közötti fiatalok (azaz az 1981. ja-

nuár 1. és 1991. december 31. között születettek) jelentkezését várják. Az aspiránsnak a 25 EU-tagállam egyikének érvényes útlevelével kell rendelkeznie, zenekari hangszerén legalább 8 osztályt el kellett már végeznie. Jelentkezni a KulturPont Irodánál lehet. A jelentkezési lapok beérkezésének (nem a postára adásának!) határideje: 2005. december 15. Bővebb információ: www.kulturpont.hu/euyo, telefon: 06-1-413-7574.

Délmagyarország ONLINE

Szépírói történetek

Darvasi László
Podmaniczky Szilárd
Bakos András
Farkas Csaba
Bátyi Zoltán

Folyamatosan bővülő prózagűjtemény

www.delmagyar.hu

mms megmutatjuk mindenkinek!

Várjuk a humoros, a komoly, a megható, a különleges és a hétköznapi fotókat rövid kiegészítéssel a **06-30/30-30-443** as telefonszámmra vagy az mms@delmagyar.hu e-mail címre! Kérjük, írja meg nevét és lakhelyét! A legjobbakat megjelentetjük!

Várjuk kedvenc fotóikat rövid szöveggel!

KÜLDJÉK BE és MI KÖZZÉTESSZÜK!

Kedves Olvasó! A megjelenéshez a beküldő egyetértésén kívül a képen látható személy (kiskorúaknál a törvényes képviselő) hozzájárulása szükséges.

DÉLMAGYARORSZÁG DÉLVILÁG

A DÉLMAGYARORSZÁG és a DÉLVILÁG kommunikációs partnere a T-Mobile Rt.

T-Mobile Partner